

خلاصه درس هفتم

پراکندگی جمعیت در ایران

جغرافی دانان در مطالعه پراکندگی جمعیت دو عامل را مورد توجه قرار می دهند.

۱- عوامل طبیعی ۲- عوامل انسانی

در دهه های اخیر نقش انسان به عنوان عامل تاثیر گذار در پراکندگی جمعیت افزایش یافته است.

عوامل انسانی تاثیر گذار بر پراکندگی جمعیت:

- حمل و نقل و ارتباطات

- سرمایه و فناوری

- ایجاد مراکز رفاهی

- پیشینه و سابقه تاریخی

رشد جمعیت

یکی از مباحث مهم جمعیت: بررسی میزان افزایش و کاهش جمعیت کشور است.

برای اندازه گیری رشد طبیعی جمعیت:

۱۰۰* جمعیت کل همان سال: مرگ و میر - موالید

رشد طبیعی جمعیت = میزان مرگ و میر * ۱۰۰

میزان رشد جمعیت در جهان یکسان نیست

*نکته: عوامل تاثیر گذار بر رشد جمعیت علاوه بر زاد و ولد مهاجرت نیز بر رشد جمعیت تاثیر گذار است.

ساختمان جمعیت:

اطلاع از وضعیت سنی و جنسی جمعیت هر کشور از موارد قابل توجه برنامه ریزی است.

کاربرد هرم سنی (تحقق برنامه های اجتماعی - بهبود وضعیت سالمندان - ارتقای سطح سلامت جامعه - تامین شغل

برای حال و آینده - ایجاد فرصتهای تحصیلی - تفریحی و رفاهی برای جوانان - امنیت ملی - جلوگیری از پیری

جمعیت)

سیاست های جمعیتی:

میزان رشد جمعیت در برنامه ریزی های ملی کشور نقش دارد.

گسترش بهداشت و واکسیناسیون. لوله کشی و بهبود آب آشامیدنی. رونق صادرات نفت و واردات مواد غذایی. موجب کاهش میزان مرگ و میر می باشد.

مهاجرت:

با پیشرفت فناوری و وسایل حمل و نقل حرکت و جابه جایی نسبت به گذشته افزایش داشته است.

مهاجرت: جابجایی افراد بین دو واحد جغرافیایی را مهاجرت گویند.

مهاجرت به سه شکل صورت میگیرد.

۱- مهاجرت از روستا به شهر ← پیامد: کاهش نیروی روستا و افزایش جمعیت فعال شهر

۲- مهاجرت گروهی که براساس تصمیمات سیاسی انجام می شود.

۳- مهاجرت از یک کشور به کشور دیگر

مهمترین و تاثیر گذارترین مهاجرت در کشور ما مهاجرت روستائیان به شهر بود.

کشور مهاجر فرست: کشوری که افراد از آن خارج می شوند (مبدا مهاجرت)

کشور مهاجر پذیر: کشوری که افراد به آن وارد می شوند (مقصد مهاجرت)

عوامل انسانی که در ایران باعث مهاجرت شد.

۱- شاه عباس برای حفظ مرزهای شمالی تعدادی از قبایل را به شمال شرقی فرستاد

۲- پس از اصلاحات ارضی تعدادی از روستائیان به علت نداشتن زمین به شهرهای بزرگ مهاجرت کردند

عوامل طبیعی مهاجرت:

۱- مهاجرت آریایی ها از شمال دریای خزر به سنت جنوب دریای خزر

۲- مهاجرت سیستانی ها به گرگان

علت مهاجرت خشک شدن منابع آب به دلیل بی توجهی به بند تاریخی هیرمند.